

Hrvatska neće štedjeti na kulturi

Iako se ne može reći da je osobiti miljenik medija, koji su mu u više navrata štošta zamjerali, Božo Biškupić je, čini se, ipak političar dobre karme. Jedan je od najiskusnijih ministara u samostalnoj Hrvatskoj, a premda je prije formiranja Vlade bilo najava da odlazi u diplomaciju, izvjesno je da će u dogledno vrijeme obilježiti puno desetljeće u ministarskoj fotelji. Kao ministar kulture sudionik je Tuđmanove vlasti, a svjedok je i normalizacije države i stranke te je moguće da će na istoj poziciji dočekati i ulaz Hrvatske u Europsku uniju.

- Proračun za kulturu u predizbornoj godini iznosio je 1,1 milijardu kuna, a uskoro bismo trebali saznati i koliki će biti iznos u ovoj godini. Hoće li kultura dobiti manje novca?

- Vjerujem da proračun neće biti manji. Prema projekciji Ministarstva financija, bit će i nekoliko postotaka veći nego prošlogodišnji. Drugim riječima, otvara nam se mogućnost preraspodjele unutar samog Ministarstva prema prioritetima pojedinih djelatnosti. U prethodnoj su godini to bili muzeji, knjižnice i domovi kulture te zaštita baštine, a sad je došlo vrijeme za nove prioritete. Više ćemo se posvetiti kazališnoj djelatnosti, pomoći ćemo profesionalizaciji ansambala u manjim sredinama, a to će potaknuti i profesionalizaciju programa od čega će svi imati koristi - i umjetnici i publika.

- Znači, dođe li do rezanja javne potrošnje, tvrdite da se to neće dogoditi preko leđa kulture?

- Kultura definitivno neće ispaštati, ona je odrednica našeg identiteta i toga smo svi svjesni.

Knjiga jedan od prioriteta

- Koji su gorući problemi u hrvatskoj kulturi koje namjeravate rješavati u svom trećem mandatu?

- Nastavit ćemo neke započete reforme, pri čemu će jedan od prioriteta biti knjiga. Dosad smo puno toga ostvarili. Uveli smo stipendiranje pisaca, odnosno stimuliranje primarne književne produkcije kroz tromjesečne, polugodišnje i godišnje programe. Plan daljnjih mjera uključuje operacionalizaciju prava javne posudbe - konkretno, osigurat ćemo sredstva za stimuliranje pisaca prema čitanosti, tako da će autor čija se djela često posuđuju u knjižnicama imati koristi od tantijema jednako kao što to imaju i glazbenici.

Jedan od važnih projekata odnosi se i na knjižare kojima želimo pomoći da doista postanu ustanove koje će promovirati čitanje, knjigu i pisce. I za to ćemo osigurati potrebna sredstva. Nastavljamo rad na ostvarenju jedinstvene cijene knjige.

Kada je riječ o filmu, taj smo problem riješili osnivanjem Audiovizualnog centra. Ovih dana očekujemo potpisivanje pristupa Programu medija koji će trajati do 2013., a osigurava potporu produkciji, distribuciji, filmskom školovanju te općenito razvoju

Vjerujem da proračun neće biti manji, štoviše, prema projekciji Ministarstva financija, bit će čak nekoliko postotaka veći nego prošlogodišnji. Ove ćemo se godine više posvetiti kazališnoj djelatnosti, pomoći ćemo profesionalizaciji ansambala u manjim sredinama, a to će potaknuti i profesionalizaciju programa od čega će svi imati koristi - i umjetnici i publika ● Osigurat ćemo sredstva za stimuliranje pisaca prema čitanosti, tako da će autor čija se djela često posuđuju u knjižnicama imati koristi od tantijema jednako kao što to imaju i glazbenici

svih faza filmske proizvodnje.

Velike probleme vidim u muzejskoj djelatnosti, gdje već četiri godine nastojimo osigurati primjenu i poštivanje Zakona o muzejima, a u ovoj godini izradit ćemo i novi zakon o toj djelatnosti. Najveću poteškoću još uvijek imamo pri inventarizaciji građe pa postoji opasnost da se ona izgubi.

Što prije u EU

- Svojedobno ste objavili da je kultura, što se tiče zakonodavstva, spremna za ulazak Europsku uniju. Znači li to da je hrvatska kultura spremna za EU?

- Pogledate li programe mlade generacije, očito je da smo u mnogočemu vrlo kvalitetni - mi smo kulturno osviještena zemlja s kvalitetnim programima i ljudima otvorenim prema svim sredinama. Poglavlje u kulturi je otvoreno i zatvoreno i pritom nije bilo nikakvih problema. Ljudi u Hrvatskoj svjesni su da reforme ne provodimo reformi radi, niti zato što tako hoće EU, nego zbog nas samih. Promijenit ćemo zakone o muzejima i muzejskoj djelatnosti, a isto ćemo učiniti i sa Zakonom o knjižnicama, u koji je već ugrađena obveza da lokalne sredine moraju otvoriti svoje knjižnice, ali nisu određene sankcije za one koji tu obvezu ne provedu, tako da više od stotinu općina u Hrvatskoj još uvijek nije otvorilo knjižnicu. Općine moraju imati barem jednu ustanovu u kulturi, a to je svakako knjižnica kao temelj.

RAZGOVOR

Nadam se da će Džamonjina donacija biti primjereno prezentirana

- Nedavno je kipar Dušan Džamonja proslavio 80. rođendan pa je bilo riječi i o prostoru za donaciju koju bi zajedno trebali riješiti Grad Zagreb i država. Postoji li takva inicijativa?

- Zaštitili smo Džamonjinu zbirku u Vrsaru i podržavamo njegova nastojanja u Zagrebu, no Grad Zagreb je vlasnik svih prostora. Na otvorenju Džamonjine izložbe gradonačelnik je obećao da će se projekt realizirati, zamolivši pritom i za pomoć Ministarstva kulture. Grad Zagreb ima velika iskustva sa zbrinjavanjem zbirki koje su mu darovali pojedinci ili institucije te se nadam da će i ovu donaciju na primjeren način prezentirati javnosti.

U Europi smo nazočni sa svojim programima i ugovorima, bilateralnim i multilateralnim, umjetnici i ustanove sami surađuju, a na nama je da im u tome pomognemo. Naša kultura već funkcionira kao da smo članica EU-a i tu nema nikakvih prepreka ni granica.

- Josip Friščić je ovih dana iznio tezu da je datum ulaska u EU manje važan, a da je daleko bitnije u kojoj smo mjeri za to pripremljeni. Slažete li se s tim? Držite li da je datum ulaska doista manje važan?

- Važno je da u Uniju uđemo što prije. Trenutno je u Uniji atmosfera za Hrvatsku pozitivna, ne kod svih, ali kod najvećeg broja članica imamo potporu. Hrvatska mora iskoristiti tu šansu i što prije ući u EU. Naravno da zakonodavstvo moramo prilagoditi pravilima Unije, no ne zbog EU-a, kao što sam već rekao, nego zbog nas koji ovdje živimo. Zalažem se da što prije uđemo u Uniju i da ubrzamo proces provođenja reformi, a ono što eventualno ne stignemo učiniti do ulaska, učinit ćemo nakon toga.

Naša kultura već funkcionira kao da smo u Europskoj uniji - Božo Biškupić

- Mislite li da bi nam se moglo dogoditi da se, ako datum ulaska u EU bude odgođen, provođenje reformi uspori, ili čak posve zaustavi?

- Vlada će sigurno inzistirati na ubrzanim reformama i što kvalitetnijem pristupu cijelom problemu, tako da ne vjerujem da bi se proces mogao usporiti. Možda bi kod određenog broja ljudi takva situacija izazvala određeno malodušje, ali velika se većina građana zalaže i za Europsku uniju i za pristup NATO-u i svjesna je važnosti tog projekta.

Često u Istri i Primorju

- Kako tumačite da pulski filmski festival od Ministarstva dobiva čak tri puta više sredstava nego motovunski?

- Oba su festivala značajna za promociju filma, no Pula promovira nacionalnu produkciju u koju velika sredstva ulaže Vlada RH putem Ministarstva. Nacionalni festival u Puli s Arenom kao jednim od najljepših gledališta na svijetu košta više, i to je činjenica. Motovun također financiramo, nadam se dovoljnim sredstvima i, vjerujem, na zadovoljstvo filmske publike. U Motovunu se pojavio dodatni problem sa zidinama koje obnavljamo, što iziskuje značajna sredstva. Koliko je meni poznato, među selektorima postoji suglasje, a kad bi bilo i malo konkurencije, ne bi bilo loše.

- Kako tumačite da, u usporedbi s nekim drugim regijama, niste često u riječkom i istarskom kraju?

- Ne mogu se s time složiti jer posjećujem taj kraj - i Primorsko-goransku i Istarsku županiju, bilo da je riječ o Krku i Košljunu, Brseču, Opatiji ili Rijeci, Puli, Pazinu ili Poreču, a da ne spominjem Roč, Sv. Petar u Šumi i druga lijepa mjesta. Često posjećujem i Trsat, nekad zbog mog prijatelja Serafina, a nekad zbog obilaska radova u koje je uključeno Ministarstvo kulture. Dobro surađujemo s istarskim županom, gospodinom Jakovčićem, koji se zalaže za izgradnju Muzeja moderne umjetnosti u Puli, kao i s riječkim gradonačelnikom g. Obersnelom ili s gospodinom Cappelijem na Lošinju, koji očekuje Apoksiomena.

- Projekti muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu i Rijeci već godinama vrlo sporo napreduju. Svojedobno je bilo dosta najava za riječki Muzej moderne i suvremene umjetnosti, no projekt kao da je u zadnje vrijeme pomalo zaboravljen?

- Zgrada bivše tvornice »Rikard Benčić« obnavlja se i tu su bitna dva aspekta - jedan je pitanje zaštite objekta, koja teče polako i odvija se paralelno s obnovom freski u unutrašnjosti. Drugi je, pak, pitanje nove namjene objekta kao Muzeja moderne i suvremene umjetnosti, koji je još u pripremnim fazama, a dosad smo ga poduprli s pet milijuna kuna. Pripremni i građevinski radovi počinju ove godine i mi ćemo se u to uključiti jednako kao i u projekt nove riječke knjižnice, kojim želimo maksimalno pomoći. No, o rokovima treba upitati glavnog investitora, a to je Grad Rijeka. Mi ćemo, naravno, pratiti njihova nastojanja.